

Nr 332.

Av herr **Granath**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 116, angående omorganisation av det högre skolväsendet m. m.

I den plan för ordnandet av det högre skolväsendet, som framlagts i Kungl. Maj:ts proposition nr 116, ingår bl. a., att tre av de kommunala gymnasier, som för närvarande åtnjuta understöd från det under åttonde huvudtiteln uppförda anslaget av 60,000 kronor »till beredande av understöd enligt Kungl. Maj:ts beprövande åt kommunalt gymnasium, som är förenat med ett statens högre läroverk eller en statens realskola», skulle komma att förändras till statsgymnasier. Det är de båda helt kommunala gymnasierna i Eskilstuna och Södertälje samt den kommunala gymnasielinjen vid högre allmänna läroverket i Ystad. Otvivelaktigt äro dessa förslag synnerligen välgrundade. Vad särskilt Ystadsläroverket beträffar, måste det anses som en enkel gärd av rättvisa, att Ystads stad, som ända från genomförandet av 1904 års läroverksreform och fram till budgetåret 1926—1927 på egen bekostnad uppehållit en kommunal latinlinje vid sidan av den statliga reallinjen, omsider befrias från de ganska avsevärda bördorna för den kommunala gymnasielinjens upprätthållande.

Beklagligtvis har däremot icke samma rättvisa i Kungl. Maj:ts proposition vederfarits den andra av våra svenska läroverksstäder, som påtagit sig motsvarande bördor, nämligen Hudiksvall. Enligt förslaget skulle högre allmänna läroverket i nämnda stad komma att inrymma ett gymnasium med endast en fyraårig latinlinje. Den reallinje, som Hudiksvalls stad på egen bekostnad upprätthållit sedan läsåret 1910—1911, skulle alltså för sitt fortbestånd vara beroende av stadens förmåga och villighet att bestrida utgifterna för densamma. Dessa uppgingo år 1925 till 14,900 kronor och beräknades för år 1926 uppgå till 16,200 kronor. I någon mån ha sedan dess kommunens utgifter lättats, i det att för innevarande läsår utgår understöd från ovan omförmälda anslag med 4,000 kronor. Om man tager hänsyn till det ringa invånarantalet i staden, omkring 7,500, äro emellertid dessa utgifter mycket kännbara, och i längden blir det alltför betungande för staden att bära utgifterna för linjens upprätthållande. Lärjungeantalet å den kommu-

nala reallinjen har under årens lopp växlat mellan högst 41 (höstterminen 1914) och lägst 14 (höstterminen 1920). För närvarande utgör elevantalet 25. Staden har emellertid ansett sig förpliktigad att söka upprätthålla linjen i fråga särskilt av den anledningen, att läroverket i Hudiksvall är det enda högre allmänna läroverk, som finnes i Hälsingland, och det har synts angeläget, att studiemöjligheterna för ungdomen i denna provins icke avgränsades till enbart en av de två bildningslinjer, som nuvarande läroverksorganisation inrymmer. Vid bedömande av anslutningen till linjen måste ock tagas i betraktande de särskilda förhållanden, som äro rådande i Norrland. Här uppe kunna lärjungetalen i skolorna ej mätas efter storstädernas eller de folkrikaste landsändarnas måttstock. Efter norrländska förhållanden måste redan det nuvarande lärjungeantalet å reallinjen vid Hudiksvalls läroverk anses tillräckligt stort för att uppvisa linjens behövlighet. Då därtill kommer, att den i propositionen skisserade organisationen av läroverket i fråga säkerligen, om den kommer till genomförande, leder till en väsentlig ökning av lärjungeantalet å gymnasiet, synes det vara ett välgrundat krav, att staten övertager jämväl den nu av kommunen upprätthållna reallinjen vid läroverket i fråga.

Under hänvisning till vad ovan anförts tillåter jag mig vördsamt hemställa, att riksdagen ville besluta,

att i en blivande läroverksorganisation högre allmänna läroverket i Hudiksvall skall så organiseras, att gymnasiet kommer att omfatta en fyraårig latinlinje och en treårig reallinje.

Stockholm den 11 mars 1927.

P. Granath.